

Дисципліна «ІСТОРІЇ ЗАХІДНОЇ МУЗИКИ»

І курс, II семестр

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво»

Хорове диригування, Оперно-симфонічне диригування.

Освітній ступінь «Бакалавр»

Викладачка – докторка мистецтвознавства, професорка

ЖАРКОВА ВАЛЕРІЯ БОРИСІВНА

SYLLABUS

Дисципліна «Історія західної музики» є важливою складовою професійної підготовки сучасного музиканта, адже діяльність музиканта-виконавця в сьогоденному світі, відкритому для взаємодії різних мистецьких традицій, вимагає чітких уявлень щодо етапів розвитку музичного мистецтва, визначальних чинників формування принципів музичного мислення в різні епохи, їх унікальних (національних) та типологічних (загальноєвропейських) проявів в музичній культурі. Навчальну програму II семестру розділу «Історія західної музики» складено із урахуванням найвизначніших досягнень європейської гуманітарної науки. Курс висвітлює широку панораму сучасних оцінок визначальних музичних подій та артефактів періоду розвитку європейської музики від XVII століття до початку XIX століття і включає такі важливі культурно-історичні періоди як «бароко» і «класицизм».

★ МЕТА КУРСУ:

- розкрити історичну детермінованість принципів музичного мислення у західноєвропейській культурі різних епох і відтворити особливості життя Homo Musicus в культурно-історичних періодах «бароко» і «класицизм».

★ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

Заняття проводяться у змішаній формі (он-лайн, оф-лайн), включають лекційні та семінарські години, а також відео-записи лекцій, презентацій та допоміжних матеріалів на платформі **Google Клас** у відповідних тематичних блоках.

Поточні питання та обговорення здійснюються у стрічці **Google Клас** чи у груповому чаті **Telegram**.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Письмові роботи, тести виконуються виключно **самостійно** у зазначений термін на платформі **Google Клас**. Для цього необхідно зареєструватися на платформі **Google Клас** під своїм повним ім'ям та вчасно надсилати всі необхідні форми робіт. Це дозволяє кожному студенту завжди бачити баланс своїх балів та мати коментар педагога щодо якості виконаного завдання.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх причетних **дискваліфікуються** і інформація про порушників надається до деканату у відповідній записці.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для бакалаврів у другому семестрі першого року навчання.

У другому семестрі курс триває 20 тижнів (20 годин лекційних та 20 годин семінарських і практичних завдань) та закінчується заліком.

Для отримання оцінки в семестрі необхідно опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестами, взяти участь у кейс-семінарі та обговоренні проблемних питань на практичних заняттях. Підсумок балів в кінці семестру відбувається із розрахунку всіх форм робіт, представлених на заняттях та на платформі **Google Клас**, тому **виконання завдань в Google Клас протягом семестру є обов'язковим**.

★ Структура курсу має наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Максимальна Кількість балів
Лекція	Форма заняття, призначена для викладення педагогом найбільш проблемних фундаментальних положень курсу.	-
Тест	Проведення опитування з використанням Web додатку Quizizz у Google Classroom для онлайн-тестування та автоматичного обчислення результату.	20
Кейс-семінар	Груповою презентація	20
Індивідуальний семінар	Обговорення проблемних питань в усній формі (можливість індивідуальних виступів)	20

Всі конкретні завдання та терміни виконання будуть фіксуватися протягом семестру в стрічці **Google Клас**.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія західної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Кожний модуль включає бали за виконання самостійної роботи, виступи на семінарських заняттях, модульну контрольну роботу, тест. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лекційних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Принципи оцінювання семінарських презентацій

(максимальна кількість 20 балів):

Логічний вибір матеріалу і чіткий план виступу, який вказаний на слайді на початку презентації	5 балів
Обов'язкова наявність посилань на джерела цитування, якщо використовуються не ваші власні думки	5 балів
Обов'язкова наявність висновку (заключення, підсумку)	5 балів
Креативність візуального оформлення проєкту.	5 балів

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

Матеріали кожної лекції викладаються на платформі Google Клас групи. Основні методичні складові:

- Презентації лекцій
- Додаткова література до лекцій і семінарських занять

Рекомендована література

Основна:

- *Жаркова В.* Історія західної музики: Ното Musicus від античності до бароко: навчальний посібник. Київ. НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 548 с.
- *Харнокурт Н.* Музика як мова звуків / Харнокурт Н. – Суми : 2002. – 184 с.
- *Іванова І. Л., Куколь Г. В., Черкашина М. Р.* Історія опери. Західна Європа. XVII–XIX століття : навчальний посібник / за ред. М. Р. Черкашиної. Київ : Заповіт, 1998. 384 с.

Додаткова

- Артем'єва В. Б.* Життєтворчість Жана-Філіппа Рамо: аспекти періодизації // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2016. Вип. 1 (30). С. 31-44.
- Бедакова С. В.* Історія зарубіжної музики (кінець XVI – XIX століття): навчальний посібник. Миколаїв, 2018. 306 с.
- Козак О.* Симфонізм Бетховена: сенси конфлікту // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 45. Бетховен – terra incognita / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред.-упоряд. Г. І. Ганзбург. Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. URL: <http://num.kharkiv.ua/intermusic/vypusk45/vypusk45-70-79.pdf>
- Пешкова В. А.* Мадригал у творчості Клаудіо Монтеверді: авторське прочитання поетичного тексту. Ареф. дис. канд. мист. 025 Муз. мист. НМАУ імені П. І. Чайковського. 2021. К. 20 с. (електронний ресурс) <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Disertatsiya-Pyeshkovoyi-V.-PhD.pdf>
- Побережна Г. Й. С.* Бах в контексті метаісторії // Культура і Сучасність. 2016. № 1. С.73-79.
- Пясковський І.* Бах і Лейбніц: світоглядні резонанси // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2008. Вип. 73. С. 136-145.
- Різаєва Г.* Soft skills Крістофа Віллібальда Глюка у кейсі «опера реформа XVIII століття». Науковий вісник НМАУ. №136. Київ, 2023. С.87-101.
- Черкашина-Губаренко М. Р.* Музика і театр на перехресті епох: у 2 т. К ; Суми, 2002. Т. 1 184 с.; Т. 2. 208 с.
- Bonds. M.E.* A history of music in Western culture – 4th ed. Boston: Pearson Education, Inc, 2013. 689 p.
- Kinderman W.* Beethoven. 2nd Edition. Published by Oxford University Press, 2009. 429 p.
- Taruskin Richard.* Oxford History of Western Music: 5-vol. set. 2 vol.: Music in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. Oxford University Press, 2009. 3856 p.

Schweitzer Albert J. S. Bach / Швейцер А. Иоган Себастьян Бах (переклад англ.)
(електронний ресурс)

<https://archive.org/details/jsbach00widogoog/page/n9/mode/1up?ref=ol&view=theater>

➤ **КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ**
на 2-й семестр 2024-2025 н.р.

№ тижн я	ДАТА	Вид занять	ТЕМА
1		лек.	Сутність кардинального повороту в процесі розвитку західноєвропейської музичної культури у XVII столітті. Шлях від Ренесансу до Бароко. Загальна періодизація доби Бароко.
2		лек.	Жанрові особливості перших італійських опер Я. Пері, Дж. Каччіні. Сутність дискусії щодо принципів «prima practica» та «seconda practica». Оновлення жанрової системи європейської професійної музики.
3		сем.	Творча фігура К. Монтеверді в історії розвитку європейського оперного театру.
4		лек.	Новітні напрямки розвитку італійського оперного театру в другій половині XVII століття. «Аркадія» та виявлення її художньо-естетичних засад у творчості А. Скарлатті. Жанрові виміри opera-seria.
5		сем.	Роль інструментальних жанрів в італійській музичній культурі межі XVII–XVIII століть.

6	лек.	Національна специфіка процесу становлення французького музичного театру. Формування стильової парадигми «французьке бароко» («французький класицизм») у межах загальноєвропейського стилю бароко. Культурно-історичні передумови народження французької опери. Жанр «придворного балету».
7	сем	Значення творчої діяльності Ж. Б. Люлі у процесі «діалогу» італійської та французької музичних культур наприкінці XVII століття.
8	сем	Французька клавесинна школа XVII – початку XVIII століття: унікальність художніх і технічних параметрів. Проблеми сучасного прочитання та виконання творів французьких клавесиністів.
9	сем	Й. С. Бах і Г. Ф. Гендель – видатні митці пізнього бароко. Специфіка осмислення традицій західноєвропейської музики та ключові вектори художніх відкриттів.
10	лек.	Творчість Ж. Ф. Рамо як фундамент затвердження в європейській музиці нових теоретичних та художніх засад формування цілісної композиції.
11	лек.	Народження комічних оперних жанрів в Італії і Франції як виявлення нових естетичних тенденції епохи <i>The Enlightenment (Siecle des Lumieres)</i> . Сутність дискусій навколо оперних жанрових моделей в середині XVIII століття.
12	лек	Шляхи становлення та поширення художньо-естетичної системи класицизму в західноєвропейській музичній культурі другої половини XVIII століття. Роль Відня у затвердженні нових стильових маркерів.
13	сем.	Історичне значення творчості Й. Гайдна у процесі формування нових жанрових моделей (симфонії, сонати, квартету) та розвитку музичної мови.
14	сем	К. В. Глюк та актуальні питання реформування оперного жанру.
15	лек.	Синтезуючі тенденції та нові естетичні засади багатожанрової творчості В.А. Моцарта.

16	<i>сем</i>	В. А. Моцарт та проблемні аспекти сучасного розуміння жанрово-стильової системи класицизму.
17	<i>лек</i>	Творчість Л. ван Бетховена і проблема перехідних епох в історії культури. Шлях від XVIII до XIX століття. Новітні уявлення Бетховена про мету та завдання мистецтва, розуміння ним сутності музики та її місця в суспільстві.
18	<i>лек</i>	Метод музичного мислення композитора. Вектори оновлення класицистичних жанрових моделей сонати, симфонії, квартету.
19	<i>сем</i>	Бетховен і ранній австро-німецький романтизм.
20	<i>сем</i>	Основні принципи творчості західноєвропейських композиторів у добу класицизму.